

Effectiviteit van PMTO in de praktijk

Uitkomsten van de behandeling

Sinds 2006 kunnen ouders van kinderen met ernstige gedragsproblemen in de basisschoolleeftijd (4-12 jaar) PMTO benutten om het probleemgedrag van hun kinderen om te buigen en hen gericht te sturen en stimuleren. Van iedere behandeling worden gegevens verzameld over de gedragsproblemen van het kind bij aanvang en afsluiting. In deze factsheet worden de gegevens gebundeld over de periode juni 2012 tot juni 2014. Dit geeft een indruk van de effecten van PMTO in de dagelijkse praktijk.

Effecten van PMTO over de periode juni 2012 – juni 2014

PMTO heeft zowel op het gedrag van het kind als op de opvoedingssituatie een positief effect!

Bij aanvang van PMTO wordt vooral het externaliserende gedrag en het totale gedrag van het kind als ernstig problematisch ervaren. Aan het eind van de PMTO-behandeling is het externaliserende en totale gedrag van het kind verbeterd en wordt het niet meer als problematisch ervaren.

Daarnaast ervaren bijna alle informantengroepen bij aanvang een problematische opvoedingsbelasting, voelen zij zich onvoldoende competent voor de opvoeding en ervaren zij een problematische relatie met hun kind. Na afsluiting van de PMTO-behandeling is de score op deze gebieden bij bijna alle informantengroepen verbeterd en wordt de opvoeding niet meer als problematisch ervaren. Ze voelen een minder zware belasting, voelen zich competent in de opvoeding en hebben een betere relatie met hun kind. En ondanks dat het niet als problematisch werd ervaren, voelen vaders en moeders zich in het dagelijks leven nog minder beperkt door de opvoeding, voelen zij zich gezonder en is de stemming van bijna alle informanten verbeterd.

PMTO in Nederland

Op veel plekken in Nederland is PMTO beschikbaar. In 2014 bieden elf instellingen in de jeugdzorg en jeugd-GGZ PMTO aan. Sinds 2006 hebben ruim **2.000** gezinnen van dit aanbod gebruik gemaakt.

Het Kenniscentrum PMTO Nederland heeft van acht instellingen gegevens ontvangen over deze behandelingen:

De Bascule
Cardea
Jeugdhulp Friesland
JUJT
Lindenhout
Pactum
De Rading
Yorneo

Effecten van PMTO

Om de effecten van PMTO te meten vullen ouders twee vragenlijsten in. De ernst van de gedragsproblemen van het aangemelde kind wordt gemeten met de CBCL (Child Behavior CheckList). De opvoedingsbelasting die ouders ervaren wordt gemeten met de OBVL (OpvoedingBelasting VragenLijst). Ouders vullen de vragenlijsten op twee momenten in: bij aanvang van de behandeling en bij afsluiting van de behandeling.

Gedragsproblemen bij aanvang, de CBCL

Over de periode juni 2012 – juni 2014 is door **792** informanten de CBCL bij aanvang van de behandeling ingevuld. Het gaat om 433 moeders, 206 vaders, 86 pleegvaders en 67 pleegmoeders.

Uit de CBCL blijkt dat de aangemelde kinderen gedragsproblemen hebben, met name externaliserend maar ook internaliserend gedrag. Bij aanvang van de behandeling rapporteerden 79% van de moeders, 74% van de vaders, 78% van de pleegmoeders en 67% van de pleegvaders ernstige externaliserende gedragsproblemen. Het gaat dan om opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag.

Effectiviteit van PMTO in de praktijk

Uitkomsten van de behandeling

Bij aanvang van de behandeling rapporteerden 60% van de moeders, 52% van de vaders, 56% van de pleegmoeders en 52% van de pleegvaders ernstig internaliserend gedrag: teruggetrokken en angstig gedrag en lichamelijke klachten.

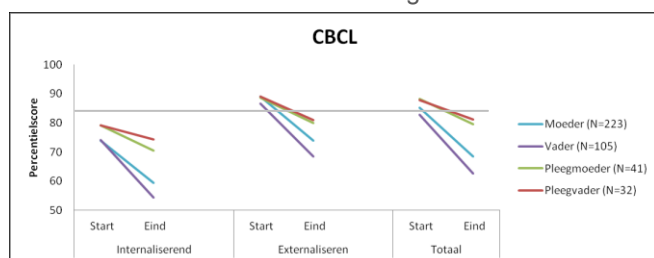
Gedragsverandering

Van **401** informanten zijn er naast gegevens bij aanvang (Start) ook gegevens over de ernst van de gedragsproblemen bij afsluiting van de behandeling (Eind) beschikbaar. Het gaat om 223 moeders, 105 vaders, 41 pleegmoeders en 32 pleegvaders.

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score op drie schalen van de CBCL weergegeven. De grenswaarde is 83, vanaf deze score wordt de mate van probleemgedrag als kritisch of klinisch gezien.

Bij aanvang ervaren de informanten gemiddeld gezien geen ernstige internaliserende gedragsproblemen. Het is daarom te verwachten dat de problemen niet veel verder af zullen nemen. Dit geldt ook voor de totale gedragsproblemen die door vaders worden ervaren.

Over het geheel bezien geven de informanten aan dat de gedragsproblemen van het kind minder ernstig zijn aan het einde van de PMTO-behandeling.

Moeders, vaders en pleegmoeders zien een verbetering van zowel het externaliserende als het totale gedrag van het kind. Pleegvaders lijken eveneens minder probleemgedrag te rapporteren bij afsluiting van de PMTO-behandeling, alhoewel dit verschil niet significant is. Ondanks dat er bij aanvang gemiddeld gezien geen ernstige internaliserende gedragsproblemen werden ervaren, zien moeders, vaders en pleegmoeders minder gedrag van internaliserende aard bij afsluiting van de behandeling.

Bij de uitkomsten is het belangrijk om op te merken dat er weinig pleegmoeders en pleegvaders de lijsten hebben ingevuld, waardoor een daling van de problematiek statistisch minder makkelijk aan te tonen is. Effecten voor deze twee informanten zijn vaker niet significant of kleiner qua effectgrootte.

Voor alle significante bevindingen wordt de effectgrootte in de onderstaande tabel weergegeven.

Effectgrootte	Moeder	Vader	Pleegmoeder
Externaliserend	.76	.87	.48
Internaliserend	.52	.70	.36
Totaal	.73	.88	.44

Moeders, vaders en pleegmoeders zien een groot (roze), middelgroot (blauw) of klein (grijs) effect. Een groot effect betekent dat de cliënt beter af is dan 80-90% van de cliënten zonder interventie. Een middelgroot effect betekent dat de cliënt beter af is dan 70-80% van de cliënten zonder interventie. Een klein effect betekent dat de cliënt beter af is dan 60-70% van de cliënten zonder interventie.

Moeders zien bij het externaliserende en het totale gedrag een middelgroot effect, vaders zien hierbij grote effecten en pleegmoeders zien kleine effecten. Ondanks dat het niet werd verwacht, zien de informanten ook op het internaliserende gedrag een middelgroot of klein effect.

Kortom, bijna alle informanten ervaren door de PMTO-behandeling een verbetering in het externaliserende, internaliserende en totale gedrag van hun kind!

Ervaren opvoedingsbelasting bij aanvang, de OBVL

Over de periode juni 2012 – juni 2014 is van **767** informanten de OBVL bij aanvang beschikbaar. Het gaat om 425 moeders, 229 vaders, 63 pleegmoeders en 50 pleegvaders. In onderstaande tabel wordt weergegeven door hoeveel procent van de informanten veel problemen bij aanvang werd ervaren. Als er meer dan 50% van de informanten aangaf veel problemen te ervaren, is de cel roze gekleurd. Waren dit minder dan 50% van de informanten, dan is de cel grijs gekleurd.

	Moeder	Vader	Pleegmoeder	Pleegvader
Opvoedingscompetentie	91	79	70	70
Opvoeder-Kind Relatie	78	64	79	70
Depressieve stemmingen	74	56	46	54
Rolbeperking	45	31	37	24
Gezondheidsklachten	54	32	19	12
Totale OBVL-score	83	62	67	60

De totale opvoedbelasting werd door een groot deel van de informanten als problematisch beschouwd. De informanten ervoeren met name problemen in de relatie als opvoeder met hun kind en de mate waarin zij zich competent voelen als opvoeder. In mindere mate werd de beperking die de ouderrol in het dagelijks leven met zich meebrengt, gezondheidsklachten en depressieve stemmingen genoemd als problemen.

Effectiviteit van PMTO in de praktijk

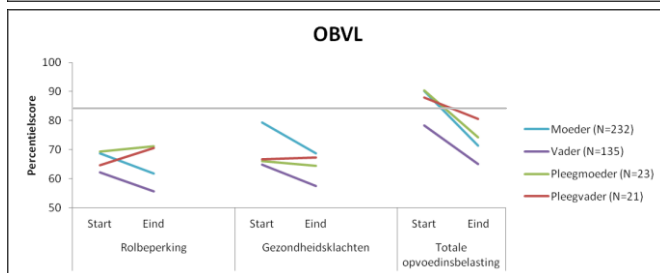
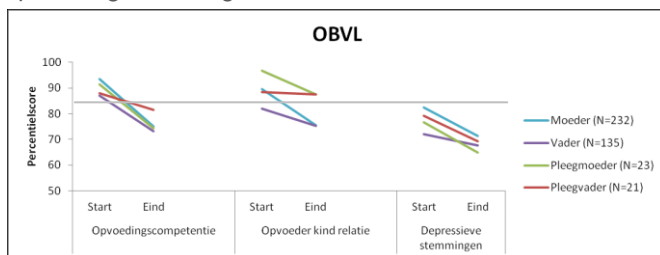
Uitkomsten van de behandeling

Verandering in ervaren opvoedingsbelasting

Van **414** informanten zijn er naast gegevens bij aanvang (Start) ook gegevens over de mate van de ervaren opvoedingsbelasting bij afsluiting van de behandeling (Eind) beschikbaar. Het gaat om 232 moeders, 135 vaders, 25 pleegmoeders en 22 pleegvaders.

In onderstaande grafiek wordt het gemiddelde van de ervaren opvoedingsbelasting weergegeven. De grenswaarde is 83, vanaf deze score wordt de mate van probleemgedrag als kritisch of klinisch gezien.

Bij aanvang ervaren de informanten gemiddeld gezien geen ernstige problemen met depressieve stemmingen, beperkingen in het dagelijkse leven door de ouderrol en gezondheidsklachten. Het is daarom te verwachten dat dit niet veel zal verbeteren. Dit geldt ook voor de relatie die vaders met hun kind hebben en de totale opvoedingsbelasting van vaders.

Alle informanten ervaren de opvoeding minder als een belasting en zij voelen zich competent in de opvoeding bij afsluiting van de PMTO-behandeling. Moeders, vaders en pleegmoeders ervaren daarnaast een betere relatie als opvoeder met hun kind.

Ondanks dat het niet als ernstig problematisch werd ervaren, is de stemming bij alle informanten verbeterd. Ook voelen vaders en moeders zich in het dagelijks leven nog minder beperkt door de opvoeding en voelen zij zich nog gezonder, al werd dit bij aanvang gemiddeld gezien als niet als problematisch ervaren.

Net als bij de CBCL is het belangrijk om op te merken dat er weinig pleegmoeders en pleegvaders de lijsten hebben ingevuld, waardoor een daling van de problematiek statistisch minder makkelijk aan te tonen is. Effecten voor deze twee informanten zijn vaker niet significant of kleiner qua effectgrootte. En omdat de groep zo klein is, kan elke pleegouder die uitzonderlijk hoog of laag rapporteert veel invloed hebben op het effect. Omdat PMTO is bedoeld voor (pleeg)ouders die bij aanvang problemen ervaren met de opvoeding, is ervoor gekozen om pleegouders die bij aanvang aangaven uitzonderlijk positief te zijn over alle aspecten van de opvoeding en dit ook bij afsluiting waren, uit de data te halen. Dit kwam bij twee kinderen voor.

Voor alle significante bevindingen wordt de effectgrootte in onderstaande tabel weergegeven.

Effectgrootte	Moeder	Vader	Pleegmoeder	Pleegvader
Opvoedingscompetentie	.95	.59	.88	.55
Opvoeder-Kind Relatie	.68	.31	1.04	x
Depressieve stemmingen	.48	.18	.55	.48
Rolbeperking	.25	.23	x	x
Gezondheidsklachten	.49	.32	x	x
Totale OBVL-score	.85	.49	.98	.51

Moeders ervaren op de gebieden die bij aanvang als problematisch werden ervaren een groot (roze) en middelgroot (blauw) effect. Vaders ervoeren bij aanvang alleen problemen met hun opvoedingscompetentie en ervaren hierop een middelgroot effect. Pleegmoeders ervaren een groot effect op hun opvoedingscompetentie, de relatie die zij als opvoeder met hun kind hebben en de totale opvoedingsbelasting. Pleegvaders ervaren een middelgroot effect op hun opvoedingscompetentie en de totale opvoedingsbelasting.

Over het geheel genomen heeft PMTO dus niet alleen een positief effect op het gedrag van het kind, maar eveneens op de mate waarin ouders de opvoeding als een belasting ervaren.

Met de verzamelde data van deze groep kinderen is natuurlijk nog veel meer te onderzoeken. Heeft u een vraag? Mail dan naar g.albrecht@piresearch.nl